

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ТУГАН-БАРАНОВСЬКОГО

ПРОГРАМА

**співбесіди з географії
для вступу на навчання за ступенем бакалавра
на основі повної загальної середньої освіти
в 2019 році**

Програма затверджена на засіданні кафедри
міжнародної економіки та туризму,
Протокол від «04» лютого 2019 р. № 13

Схвалено
на засіданні Приймальної комісії ДонНУЕТ,
Протокол від «25» лютого 2019 р. № 5

Затверджено
Вченою радою ДонНУЕТ,
Протокол від «28» лютого 2019 р. № 9

Зміст програми

	с.
1. Загальні положення	2
2. Перелік питань	3
2. Критерії оцінювання	12
3. Список рекомендованої літератури	14

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Співбесіда - перевірка рівня знань, умінь та навичок, здібностей до певного виду діяльності з конкурсного предмета, за результатами якої приймається протокольне рішення щодо включення вступника до рейтингового списку.

До проходження співбесіди допускаються особи, які мають право бути зарахованими на навчання відповідно до розділу VIII Правил прийому до Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського в 2018 році .

Програму співбесіди із зазначеними категоріями осіб затверджує голова приймальної комісії ДонНУЕТ імені Михайла Туган-Барановського.

Програма співбесіди для абітурієнтів з географії укладена на основі «Програми зовнішнього незалежного оцінювання з географії» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03.02.2016 № 77)

Мета проведення співбесіди з географії – визначити рівень підготовки і творчих здібностей вступників та оцінити ступінь їх підготовленості з географії до навчання у ДонНУЕТ.

Співбесіда з географії має за мету:

- 1) визначити рівень набутих знань і умінь;
- 2) оцінити сформованість комплексного, просторового, соціально орієнтованого уявлення про Землю на основі краєзнавчого, регіонального та планетарного підходів;
- 3) перевірити здатність застосовувати географічні знання та набуті уміння для аналізу природних, суспільних і господарських процесів, подій, явищ;
- 4) встановити ступінь сформованості географічних компетенцій, географічної культури.

Програму співбесіди з географії розроблено на основі чинної програми з географії для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (основна школа) та програми з географії рівня стандарту, академічного рівня для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів (старша школа). Обсяг знань

географічної номенклатури, термінів і понять визначається в межах діючої програми чинних підручників

Матеріал програми для проведення співбесіди розподілено на 5 тематичних блоків : «Загальна географія» (географічні дослідження Землі, план і карта, оболонки Землі), «Географія материків та океанів», «Фізична географія України», «Економічна і соціальна географія України»(включає питання загальних положень економічної та соціальної географії), «Економічна і соціальна географія світу» які в свою чергу розподілено за розділами і темами. У кожному розділі перелічено знання, якими мають володіти абітурієнти. При відповіді на питання слід дотримуватись вимог типових планів характеристик географічних об'єктів, що містяться у всіх підручниках з географії для 6-10 класів, рекомендованих для використання Міністерством освіти і науки України.

Під час співбесіди ведеться протокол співбесіди, до якого записується рішення комісії щодо рекомендації до зарахування вступника студентом відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня та спеціальності. До протоколу вноситься мотивований висновок за результатами співбесіди. Протокол заповнюється головою комісії, підписується ним та членами комісії. Інформація про результати співбесіди оголошуються вступнику в день її проведення.

2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ.

Розділ 1. ЗАГАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ.

1.1. Географія як наука, розвиток географічних досліджень.

Вступ. Об'єкт та предмет вивчення географії. Місце географічних дисциплін у системі наук. Джерела географічних знань. Методи географічних досліджень. Розвиток уявлень про форму, розміри та рухи Землі. Найвизначніші географічні відкриття, видатні мандрівники.

Географічні дослідження світу та України в різні історичні епохи. Вітчизняні вчені-географи. Сучасні географічні дослідження та їх значення

1.2. Способи зображення Землі.

Зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Картографічні проекції та спотворення. Елементи градусної сітки. Легенда карт. Види масштабу. Класифікація карт. Топографічні карти та їх практичне використання. Визначення напрямків, географічних координат об'єктів, абсолютної та відносної висоти місцевості, глибини морів і океанів. Способи вимірювання відстаней на різних географічних і топографічних картах. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками. Значення карт у житті людини

1.3. Літосфера. Атмосфера. Гідросфера.

Літосфера та рельєф. Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури», будова та типи земної кори, породи та мінерали що її складають.

Геологічне літочислення, геологічний вік, геохронологічна таблиця. Внутрішні процеси в літосфері. Рухи літосферних плит. Походження материків і океанів. Вулкани та землетруси, райони їх поширення. Зовнішні сили, що змінюють земну поверхню. Корисні копалини їх класифікація за походженням. Основні форми земної поверхні: гори і рівнини. Рельєф дна Світового океану. Значення рельєфу в господарській діяльності людини та вплив діяльності людини на рельєф.

Атмосфера та клімат. Поняття «атмосфера», її склад та будова, значення. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі (тропіки і полярні кола). Температура земної поверхні та повітря, її зміни з висотою і розподіл залежно від кута падіння сонячних променів. Атмосферний тиск його вимірювання. Основні пояси атмосферного тиску Землі. Загальна циркуляція атмосфери. Постійні вітри. Циклони й антициклони. Сезонні та місцеві вітри. Вода в атмосфері. Вологість повітря. Хмари. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі. Повітряні маси й атмосферні фронти. Поняття «клімат». Кліматичні пояси та області. Кліматична карта Залежність клімату від широти місцевості, морських течій, близькості до морів, рельєфу, антропогенного впливу. Погода, добові та сезонні коливання її метеорологічних елементів. Спостереження за погодою та її прогнозування. Вплив клімату та погоди на господарську діяльність.

Гідросфера. Поняття «гідросфера» та її основні частини. Світовий океан та його частини: океани, моря затоки, протоки. Суходіл в океані. Властивості вод Світового океану та причини її неоднорідності. Водні маси. Рух води в Світовому океані. Морські течії. Води суходолу. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Річкові басейни. Живлення та режим річок. Озера, їх походження. Болота. Льодовики, багаторічна мерзлота. Підземні води. Джерела. Штучні водойми. Використання Світового океану та вод суходолу в господарській діяльності людини.

1.4. Біосфера. Географічна оболонка. Загальні закономірності природи Землі.

Поняття «біосфера», її складові та межі. Ґрунти, їхні властивості та відмінності. Рослинність суходолу і океану. Тваринний світ суходолу і океану. Вплив біосфери на інші оболонки. Вплив людини на біосферу. Охорона біосфери. Поняття «географічна оболонка». Загальні закономірності географічної оболонки: цілісність, кругообіг речовин та енергії, ритмічність,

комплексність. Зональні та азонанльні природні комплекси. Зміна природних комплексів під впливом господарської діяльності людини.

Розділ 2. ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ І ОКЕАНІВ.

2.1. Предмет вивчення географії материків і океанів.

Значення та завдання курсу «Географія материків і океанів». Поняття «материк» і «частина світу». Основні географічні закономірності розвитку природи Землі: закономірності формування рельєфу, клімату, географічних поясів та природних зон. Формування зональних та азонанльних природних комплексів на материках

2.2. Океани.

Океани: Тихий океан, Атлантичний океан, Індійський океан, Північний Льодовитий океан. План характеристики природного комплексу океану. Особливості фізико-географічного положення океанів. Історичні відомості про освоєння та дослідження різних частин Світового океану. Тектонічні структури та рельєф дна океанів. Характерні риси клімату. Властивості водних мас та океанічні течії. Своєрідність органічного світу океанів. Природні ресурси океанів та їх використання. Проблема забруднення океанічних вод

2.3. Материки.

Африка. План географічної характеристики материка. Особливості фізико-географічного положення. Основні елементи берегової лінії. Дослідження та освоєння. Тектонічні структури. Основні форми рельєфу материка. Корисні копалини та закономірності їх розміщення на материку. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу: головні річкові системи, озера, басейни підземних вод, їх гідрологічні особливості. Природні зони та закономірності їх розміщення. Особливості ґрунтового, рослинного покриву та тваринного світу.

Австралія. Своєрідність географічного положення материка. Історія відкриття і дослідження. Тектонічні структури. Форми рельєфу та корисні копалини Австралії. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси та типи клімату Австралії. Води суходолу. Природні зони. Своєрідність і унікальність органічного світу материка.

Південна Америка. Особливості фізико-географічного положення. Дослідження і освоєння материка. Тектонічні структури. Основні форми рельєфу. Закономірності поширення родовищ корисних копалин. Своєрідність клімату материка. Кліматичні пояси і області. Вплив клімату на формування і розподіл вод суходолу. Найбільші річки та озера. Природні

зони. Ґрунти, рослинний покрив та тваринний світ. Висотна поясність в Андах. Зміна природних комплексів людиною.

Антарктида. Своєрідність географічного положення материка. Відкриття Антарктиди та сучасні наукові дослідження материка. Міжнародне співробітництво у дослідженні природних умов і природних ресурсів. Українська дослідна станція «Академік Вернадський». Тектонічні структури та рельєф поверхні. Кліматичні умови. Рослинний і тваринний світ. Природні ресурси та їх охорона.

Північна Америка. Фізико-географічне положення материка. Історія відкриття та освоєння Північної Америки. Тектонічні структури та основні форми рельєфу материка. Роль давнього зледеніння у формуванні сучасного рельєфу. Корисні копалини, закономірності їх поширення. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу. Основні річкові системи. Найбільші озера, їх походження.

Особливості розміщення природних зон. Ґрунти, рослинний покрив і тваринний світ. Висотна поясність Кордильєр. Природоохоронні території.

Євразія. Фізико-географічне положення материка. Особливості берегової лінії Євразії. Історія відкриття і дослідження окремих територій материка. Тектонічні структури. Давні материкові зледеніння. Сейсмічно активні області. Основні форми рельєфу материка. Найбільші рівнини і гори. Корисні копалини, закономірності їх походження. Особливості формування клімату, кліматичні пояси і типи клімату. Внутрішні води. Найбільші річки та озера. Багаторічна мерзлота. Сучасне зледеніння. Природні зони. Особливості їх розміщення на території материка. Ґрунти, рослинний покрив і тваринний світ природних зон. Висотна поясність у горах материка. Зміна природи людиною.

2.4. Земля - наш спільний дім.

Взаємодія людини і природи. Природні ресурси материків і океанів, їх класифікація. Зміна взаємозв'язків між компонентами природи під впливом господарської діяльності людини. Порушення рівноваги в природних комплексах материків та океанів. Проблема забруднення навколишнього середовища. Види забруднення, основні джерела їх надходження. Природоохоронні території. Міжнародні організації з охорони природи.

Розділ 3. ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ.

3.1. Україна та її географічні дослідження.

Формування території, сучасні розміри, адміністративно-територіальний поділ. Географічне положення, кордони, розташування території України стосовно годинних поясів. Місце України на політичній та економічній карті світу. Господарська оцінка економіко-географічного положення.

3.2. Природні умови і ресурси України.

Основні риси рельєфу: низовини, височини, гори. Тектонічні структури, їх будова та рухи. Особливості геологічної будови території України. Геоморфологічна будова. Чинники виникнення несприятливих геологічних і геоморфологічних процесів та шляхи їх попередження та запобігання. Мінерально- сировинні ресурси та їх класифікація. Закономірності поширення, характеристика та господарська оцінка паливних, рудних і нерудних корисних копалин. Основні кліматотвірні чинники. Загальні риси клімату. Типи повітряних мас. Розподіл температури повітря і опадів на території України. Основні кліматичні показники. Сезонні особливості клімату. Причини виникнення і наслідки дії небезпечних метеорологічних явищ на території країни, їх поширення. Кліматичні ресурси. Метеоспостереження, прогнози погоди. Загальні гідрологічні особливості території України. Поверхневі води, особливості їх формування і розподілу. Основні річкові басейни. Канали. Болота, їх типи і поширення. Озера і водосховища. Підземні води, Несприятливі гідрологічні явища і заходи запобігання їм. Водні ресурси України, шляхи їх раціонального використання і охорони. Ґрунтовий покрив. Умови ґрунтоутворення, властивості, основні генетичні типи ґрунтів, закономірності їх поширення. Карта ґрунтів України. Господарське використання ґрунтів. Земельні ресурси України. Охорона земельних ресурсів. Різноманітність видового складу рослинності, закономірності поширення рослинності. Рослинні комплекси лісів, степів, луків. Рослинні ресурси, їх охорона і відтворення. Зелена книга України. Різноманітність видового складу тварин. Фауністичний склад лісів, степів, луків, боліт, водойм, Українських Карпат і Кримських гір. Тваринні ресурси, заходи з їх охорони і відтворення. Червона книга України.

3.3. Природні комплекси України.

Умови розвитку й характерні риси природних комплексів. Взаємодія чинників і компонентів ПТК. Ландшафти та їх класифікація. Фізико-географічне районування України, його наукове і практичне значення. Мішані та широколистяні ліси. Лісостеп. Степ. Господарська характеристика природних зон, проблеми використання природних ресурсів й охорони природи. Українські Карпати. Кримські гори. Природногосподарська характеристика гірських областей, проблеми використання ресурсів й охорони природи. Чорне та Азовське моря. Природногосподарська характеристика морів, проблеми використання ресурсів та охорони природи.

3.4. Використання природних умов і ресурсів та їх охорона.

Геоекологічна ситуація. Основні забруднювачі навколишнього середовища. Вплив геоекологічної ситуації на населення. Природоохоронні заходи. Законодавчі акти про природно-заповідний фонд. Категорії

природно-заповідного фонду. Природоохоронні комплекси. Національна екологічна мережа. Моніторинг навколишнього середовища.

Розділ 4. ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ.

4.1. Вступ.

Предмет економічної та соціальної географії. Економічна та соціальна географія в системі географічних наук. Зв'язок економічної та соціальної географії з іншими науками. Методи економіко-географічних досліджень.

4.2. Населення України.

Заселення території України. Поняття “природний рух населення”. Відтворення населення. Демографічні процеси і демографічна політика. Механічний рух (міграції) населення. Поняття «еміграція», «імміграція», «міграція», «сальдо міграції». Внутрішні і зовнішні міграції. Міграційні процеси і міграційна політика держав. Статеві-віковий склад населення, його наслідки. Кількість, розміщення, статеві і вікова структура населення України. Територіальні чинники розміщення та густоти населення. Природні й економічні умови, які впливають на основні показники розміщення населення. Природний рух населення України. Постаріння населення та методи подолання наслідків. Демографічна ситуація. Міграція населення, її види та причини. Українська діаспора та причини її виникнення. Національний склад населення. Етнографічні групи. Регіональні відмінності духовної культури населення (мова, релігії, звичаї). Система розселення. Урбанізація та регіональні відмінності в її рівнях. Субурбанізація. Типи міських поселень. Функції міст і міські агломерації. Сільське розселення та його територіальні відмінності, соціальні проблеми. Сільські агломерації. Трудові ресурси. Зайнятість населення у сфері матеріального виробництва та невиробничій сфері. Проблеми зайнятості та її географічні аспекти.

4.3. Господарство України.

Поняття про господарство і національний господарський комплекс. Міжнародний географічний поділ праці (МГПП). Поняття “НТР” та її основні риси. Галузева структура господарства. Поняття “галузь” і “міжгалузевий комплекс”. Форми суспільної організації виробництва. Інфраструктура, її види. Поняття про територіальну структуру господарства. Значення зовнішніх економічних зв'язків у господарстві країни. Показники соціально-економічного розвитку. Валовий національний продукт, національний доход. Показники якості життя.

Промисловість України. Загальна характеристика розвитку та розміщення промисловості. Галузева структура, спеціалізація. Сучасні проблеми і перспективи розвитку та розміщення промисловості.

Паливна промисловість України. Структура, місце і роль у господарстві. Вугільна промисловість. Райони видобутку бурого і кам'яного вугілля. Проблеми і перспективи розвитку. Нафтова і газова промисловість. Основні райони нафто- і газовидобутку. Центри нафтопереробного виробництва. Торф'яна промисловість. Електроенергетика, її структура, розвиток і розміщення основних типів електростанцій, ліній електропередач. Екологічні проблеми розвитку паливної промисловості та електроенергетики. Енергозбереження, альтернативні джерела енергії.

Металургійна промисловість. Структура, місце і роль у господарстві структури господарства. Сучасні проблеми розвитку та територіальної організації господарства. Розвиток ринкової інфраструктури в Україні. Чинники розвитку та розміщення. Сировинна база. Географія чорної металургії. Кольорова металургія. Основні галузі та їх розміщення. Проблеми й перспективи розвитку металургійної промисловості

Машинобудівна та металообробна промисловість . Значення, місце і роль у господарстві. Структура галузі і принципи розміщення окремих виробництв: важкого, сільськогосподарського, транспортного, електротехнічного та ін. Територіальна організація машинобудування. Проблеми і перспективи розвитку.

Хімічна промисловість. Значення, місце і роль галузі. Сировинна база. Галузева структура хімічної промисловості. Географія окремих виробництв хімічної промисловості.

Проблеми і перспективи розвитку.

Лісова промисловість. Структура і значення. Лісове господарство (лісозаготівля). Основні райони заготівлі лісу, проблеми відтворення і раціонального використання лісових ресурсів. Деревообробна промисловість. Целюлозно-паперове та лісохімічне виробництво.

Географія виробництв лісової промисловості, проблеми і перспективи розвитку.

Промисловість будівельних матеріалів. Структура і значення. Чинники розвитку і розміщення. Сировинна база. Географія цементного виробництва.

Легка промисловість. Художні промисли Структура, принципи розміщення. Географія текстильної (бавовняної, вовняної, лляної і шовкової), швейної та трикотажної, шкіряно - взуттєвої промисловості. Основні центри художніх промислів.

Харчова промисловість. Галузева структура, особливості спеціалізації, принципи розміщення і географія. Проблеми і перспективи розвитку.

Сільське господарство. Роль, місце і значення сільського господарства. Земельний фонд. Меліорація земель. Рослинництво. Зернові культури. Вирощування технічних культур, картоплі й овочів. Садівництво, ягідництво і виноградарство. Тваринництво. Рибне господарство.

Соціальна сфера. Галузева структура, значення. Сфера послуг. Структура галузі. Рекреаційно-туристське господарство. Проблеми і перспективи розвитку галузі.

Транспорт і зовнішньоекономічні зв'язки України. Основні види транспорту, їх характеристика. Особливості розміщення. Географія перевезень. Залізнична мережа України. Автомобільний транспорт, найважливіші автомагістралі. Трубопровідний транспорт, транзитні шляхи транспортування нафти і газу. Водний транспорт, морські і річкові порти. Повітряний транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки України.

4.4. Економіко-географічні райони України. Характеристика економічних районів

Економіко-географічна характеристика (за типовим планом: економіко-географічне положення та його господарська оцінка; природні умови і ресурси; населення і трудові ресурси; особливості галузевої та регіональної структури господарства; промисловість та її структура; характеристика основних галузей сільського господарства; транспорт, основні його види та географія; зовнішньоекономічні зв'язки; регіональні відмінності).

Географічний поділ праці й економічне районування. Донецький, Придніпровський, Північно-Східний, Столичний, Центральний, Причорноморський, Подільський, Північно-Західний, Карпатський райони (коротка економіко-географічна характеристика).

Розділ 5. ЕКОНОМІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ СВІТУ .

5.1. Загальна економіко-географічна характеристика світу .

Сучасна політична карта світу. Етапи формування політичної карти світу. Типологія країн. Показники, що визначають рівень економічного розвитку країн. Форми правління й адміністративно-територіальний устрій країн. Сучасна політична карта Європи, Азії, Африки, Америки, Австралії й Океанії. Міжнародні організації.

5.2. Населення світу.

Кількість населення світу та його динаміка. Етнічний (національний) склад населення. Найчисленніші народи і мовні сім'ї. Релігії народів світу. Нерівномірність розміщення населення на Землі. Міське населення. Агломерації, мегалополіси. Процеси урбанізації. Сільське населення світу. Міграційні процеси. Трудові ресурси та зайнятість населення в різних сферах господарства країн та регіонів світу.

5.3. Світове господарство. Географія світових природних ресурсів

Природні ресурси світу: мінеральні, водні, земельні, лісові, рекреаційні, Світового океану. Ресурсозабезпеченість і ресурсозбереження. Способи розрахування ресурсозабезпеченості.

Географія промисловості світу. Світова паливно-енергетична система. Географія вугільної, нафтової і газової промисловості. Електроенергетика світу. Чорна і кольорова металургія світу, основні райони розміщення металургійного виробництва. Машинобудування світу: географія основних галузей. Основні райони розміщення: хімічної, лісової і деревообробної, легкої, харчової промисловості. НТР, її риси, напрямки та вплив на світове господарство.

Географія сільського господарства. Особливості розвитку і розміщення галузей рослинництва і тваринництва.

Географія транспорту. Розвиток та розміщення найважливіших видів транспорту: залізничного, автомобільного, водного, повітряного.

Міжнародні економічні зв'язки. Основні форми економічного співробітництва. Міжнародний туризм та його різновиди.

5.4. Глобальні проблеми людства .

Виникнення і суть глобальних проблем людства. Найважливіші проблеми сучасності: демографічна, екологічна, енергетична, продовольча, бідності, війни і миру, освоєння ресурсів Світового океану та шляхи їх розв'язання.

5.5. Регіони та країни світу .

Економіко-географічна характеристика регіонів та окремих держав (за типовим планом: економіко-географічне положення та його господарська оцінка; природні умови і ресурси; населення і трудові ресурси; особливості галузевої та регіональної структури господарства; промисловість та її структура; характеристика основних галузей сільського господарства; транспорт, основні його види та географія; зовнішньоекономічні зв'язки; регіональні відмінності).

Загальна характеристика країн Європи. **Німеччина. Велика Британія. Франція. Італія. Польща. Білорусь. Угорщина. Країни Скандинавії. Росія.**

Загальна характеристика країн Азії. **Японія. Китай. Індія. Казахстан. Далекосхідні «тигри».**

Країни Америки. **США. Канада. Мексика.**

Загальна характеристика країн Латинської Америки. **Бразилія. Аргентина.**

Загальна характеристика країн Африки. **Єгипет. ПАР.** Особливості галузевої структури господарства країн.

Загальна характеристика **Австралії, Нової Зеландії.** Особливості структури господарства країн Океанії.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ результатів виконання завдань

для вступних тестових випробувань з географії в 2017 році

1. Співбесіда проводиться в усній формі. Вступник отримує білет, що містить 4 питання, які дозволяють перевірити рівень знань, умінь та навичок вступника. Зміст питань відповідає програмі з географії для 6-10 класів загальноосвітніх шкіл.

Тривалість підготовки вступника до відповіді не повинна перевищувати 60 хвилин.

2. Структура екзаменаційного білета:

Перше питання має на меті перевірити знання основних теоретичних понять та правил з розділів «Загальна географія» та «Географія материків та океанів» .

Друге питання передбачає перевірку теоретичних знань та практичних умінь і навичок , що перелічені в розділах «Фізична географія України» та «Економічна і соціальна географія України».

Третє питання дозволяє перевірити знання з питань розділу «Економічна і соціальна географія світу».

Четверте питання спрямоване на перевірку вміння застосовувати здобуті знання з географії на практиці і навичок аналізу географічної інформації. Це може бути географічне завдання картографічного характеру, або географічна задача.

3. За виконання кожного із завдань можна одержати максимально 25 балів. Загальна максимальна кількість балів за відповідь на 4 питання білета – 100 балів.

4. У процесі співбесіди вступник має виявити достатній рівень набутих знань і вмінь. Нарахування балів за кожне питання здійснюється за такими критеріями:

22 - 25 балів абітурієнт отримує, виявивши такі знання та вміння:

- повне, логічне та послідовне розкриття змісту матеріалу, поставленого завдання;
- вільне володіння спеціальною термінологією;
- досконале застосування одержаних знань, умінь та навичок для правильного вирішення поставленого завдання.

21 – 13 балів абітурієнт отримує, виявивши такі знання та вміння:

- в основному повне, послідовне розкриття змісту матеріалу, поставленого завдання;

- вільне володіння спеціальною термінологією, можливі деякі неточності;
- в основному правильне застосування одержаних знань, умінь та навичок для вирішення поставленого завдання.

6 – 12 балів абітурієнт отримує, виявивши такі знання та вміння:

- основний зміст завдання не розкрито, проте наявне уявлення і певні знання про предмет повідомлення
- допущені грубі помилки у відповідях
- володіння спеціальною термінологією обмежене

0 – 5 балів абітурієнт отримує, якщо:

- відсутнє уявлення про предмет повідомлення
- обсяг знань з питання значною мірою обмежений
- незнання спеціальної термінології
- не наводить прикладів подій та явищ.

Схема оцінювання завдання № 4

23-25 балів	Присутні пояснення обраного метода розв'язання задачі, логічна послідовність вибору формул і визначення головних закономірностей, математичне обчислення значення і запис результату.
19-22 балів	Одержана правильна відповідь в логічній послідовності, правильно вибрані формули ,відсутнє стисле пояснення обраного метода розв'язання задачі.
13-18 балів	Одержана правильна відповідь, але відсутнє стисле пояснення обраного метода розв'язання задачі, допущена помилка при складанні формули.
9-12 балів	Записана умова задачі в скороченому вигляді. Відсутнє стисле пояснення обраного метода розв'язання задачі, допущена помилка при складанні формул чи розрахунках.
5-8 балів	Записана умова задачі в скороченому вигляді. Одержана неправильна відповідь.
0-5 балів	Відсутня відповідь або представлені деякі формули з допущенням помилок.

Загальна підсумкова кількість балів розраховується за 200-бальною шкалою шляхом додавання до балів, одержаних за відповіді на питання білету, ще 100 балів.

Абітурієнти, що за результатами співбесіди набрали за виконання 4-х завдань менше 120 балів, не можуть бути рекомендовані до вступу.

**Таблиця відповідності балів 12-бальної шкали
значенням 200-бальної шкали оцінювання навчальних досягнень
вступників**

Інтервал значень в умовних балах	Відповідне значення в 12-б. шкалі	Інтервал значень в умовних балах	Відповідне значення в 12-б. шкалі
100	1	145 - 154	7
101 - 104	2	155 - 164	8
105 - 114	3	165 - 174	9
115 - 124	4	175 - 184	10
125 - 134	5	185 - 194	11
135 - 144	6	195 - 200	12

На виконання завдань при підготовці до співбесіди надається не більше 60-ти хвилин.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Скуратович О.Я., Коваленко Р.Р., Круглик Л.І. «Загальна географія: Підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закладів». – К.: Педагогічна преса, 2006. - 256с.
2. Пестушко В.Ю., Уварова Г.Ш. «Географія материків і океанів: Підруч. для 7 кл. загальноосвіт. Навч. закл.». – К.: Генеза, 2007. - 288с.
3. Пестушко В.Ю., Уварова Г.Ш. «Фізична географія України: Підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл.». – К.: Генеза, 2008. - 288с.
4. Надтока О.Ф., Топузов О.М. «Географія: Підручник для 9 кл. загальноосвітн. закладів». – К.: «Видавничий дім «Світ знань», 2009. - 224с.
5. Пестушко В.Ю., Уварова Г.Ш. «Географія: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт навч. закл. : Рівень станарту, академічний рівень». – К.: Генеза, 2010. - 304с.
6. Паламарчук Л.Б., Гільберг Т.Г., Безуглий В.В. «Географія: підруч. Для 10 кл. загальноосв. навч. закл.: профіл. рівень» . – К.: Генеза, 2010. - 304с.
7. Паламарчук Л.Б., Гільберг Т.Г., Довгань А.І. «Географія: підруч. Для 11 кл. загальноосв. навч. закл.: профіл. рівень» . – К.: Генеза, 2011. - 304с.
8. Кобернік С.Г., Коаленко Р.Р. «Географія: довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвітніх навчальних закл. з тестовими завданнями: навчальний посібник». – К.: Літера ЛТД, 2010. - 608с.

9. Стадник О.Г. «Крїїни світу в цифрах і фактах. Довідник географа, історика, економіста». –Х.: Вид. група «Основа»,2004. -288с.

10.Буличева Т.В. та ін.. «Словник-довідник з економічної географії. 9-10 класи». –Х.:Вид.група «Основа»,2004. -112с.

Додаткова література.

1. Пестушко В.Ю., Уварова Г.Ш. «Фізична географія України: Підруч. для 9 кл.загальноосвіт.навч. закл.». –К.: Генеза, 2009. -288с

2. Бойко В.М., Міхелі С.В. «Географія: підруч. Для 6 кл. загальноосвіт. навч. Закладів». –Х. :СИЦІЯ, 2014. -256с.

3. Шищенко П.Г.,Масляк П.О.,Скуратович О.Я.,Тименко Л.В. «Географія у завданнях і запитаннях: 6-10кл.: (Посібник для вчителів та учнів)». –К.: Просвіта,1995. -256с.

4. Кобернік С.Г.,Коаленко Р.Р. «Географія: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів». –К.: Грамота, 2015. -288с.

5. Дітчук І.Л.,Заставецька О.В.,Брущенко І.В. «Фізична географія України: підр. Для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. України». –З.: Прем`єр, 2008, -256с.

6. Бойко В.М., Міхелі С.В. «Загальна географія: підручн. Для 6 кл.загальноосвітн. навч. закладів». –К.: Педагогічна преса, 2006. -272с.

7. Яценко Б.П.,Юрківський В.М.,Любіцева О.О. та ін.. «Економічна і соціальна географія світу: Підруч. Для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл.». – К.:Форум,2004. -351с.

8.Куприн А.М. «На местности и по карте». –М.: Недра,1982. -112с.

9. Бичковська О.М.,Горлач Н.І.,Горська О.С. та ін.;заг. ред.Капіруліна С.Л. «Географія.Збірник завдань». – Х.: Видавнича група «Основа», 2008. -126с.

Голова комісії для проведення
співбесід з географії

Г.О. Горіна